

An aerial photograph of a vast, dense forest of evergreen trees, likely spruce or pine, stretching towards a hazy horizon. The image has a white, torn-paper-like border. Overlaid on the center of the forest is the title text in white. Below the title, the author's name is also overlaid in white.

Luonnontiede, teologia ja kirkko ilmaston asialla

Anna Lintunen

Omat tulokulmani

- Yliopistotutkija Helsingin yliopistossa, dosentti. Tutkimusaiheena metsät ja ilmasto.
- Mukana ev.lut. kirkon ympäristötyössä luottamushenkilön roolissa
  - Kirkon ympäristötyön seurantaryhmän puheenjohtaja
  - Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän ympäristöasiantuntijaryhmän puheenjohtaja
  - Toisen kauden kirkolliskokousedustaja

Luonnontiede ja teologia ilmaston asialla

- Miten näissä tieteenaloissa lähestytään ilmastoa ja sen tilaa?

Luonnontiede:

- Tutkitaan ilmakehän prosesseja, säätä, ilmaston trendejä ja niihin vaikuttavia tekijöitä
- Etsitään syy-seuraus-suhteita ja parempaa ymmärrystä ympäristöstä

(Eko)Teologia*:

- Tutkitaan uskon suhdetta luontoon ja ilmastoon
- Pyritään ymmärtämään paremmin uskontojen suhdetta ilmastokysymyksiin ja usein myös oikeudenmukaisuuteen liittyviin kysymyksiin

* teologian ja ympäristökysymysten yhteensovittamista

Kristinuskon luontosuhde

- Kristinuskon luontosuhteen perusta on käsitys Jumalasta sekä Jumalan ja luomakunnan suhteesta
- Panu Pihkala, ekoteologi: ”Kristillisessä teologiassa luonto on Jumalan luomaa, joten luontoa on kohdeltava kunnioittavasti ja hyvin”
- Raamattu opettaa ”viljelemään ja varjelemaan” sekä ”rakastamaan lähimmäistä niin kuin itseäsi”

Ev.lut kirkon ilmasto-ohjelma (2008)

- Luomakunta heijastaa Luojansa pyhyyttä, mistä seuraa, että ihmisen tulee kunnioittaa luotua ja vastaanottaa se Jumalan lahjana
- Ihmistä ei ole tarkoitettu etsimään omaa etuaan, vaan pitämään huolta muista luoduista ja palvelemaan niitä
- Ihmisen sydämeen luomisessa kirjoitettu moraalilaki kehottaa tekemään toisille niin kuin toivoisi itselle tehtävän

Kirkko ilmaston asialla

- Miksi kirkon ympäristö- ja ilmastotoeilla on merkitystä?
- Kysymystä voi minusta lähestyä kahdella tavalla...

Kirkko ilmaston asialla

- Toimimalla ilmaston hyväksi toteutetaan kirkon arvoja ja vastataan jäsenten odotuksiin
- Kirkolla on vaikuttavuutta mukana ilmastotalkoissa
  - 3,6 miljoonaa jäsentä
  - rippikoulun käy reilusti yli 70% ikäluokasta
  - metsää 160 000 ha
  - noin 7000 rakennusta

Kirkon ympäristöjärjestelmä

- Kirkon ympäristöjärjestelmä eli Kirkon ympäristödiplomi viitoittaa suuntaa ja antaa konkretiaa ympäristövastuun toteuttamiseen seurakunnan työssä ja toiminnassa
- Kun seurakunnalla on ympäristödiplomi, se on mukana toteuttamassa kirkon yhteistä tavoitetta kohti hiilineutraaliutta
- Tavoitteena, että kaikilla seurakunnilla sekä tuomiokapituleilla ja Kirkkohallituksella on Kirkon ympäristödiplomi vuoteen 2025 mennessä

Kirkon energia- ja ilmastostrategia

- Perustuu ev.lut kirkon ilmasto-ohjelmaan: Kiitollisuus, kunnioitus, kohtuus
- Kirkkohallitus hyväksyi Hiilineutraali kirkko 2030 –strategian helmikuussa 2019
- Vuosina 2020 – 2021 erityismääräraha
  - Talotekniikan asiantuntija (öljystä pois)
  - Metsien hiilinielun mallinnus
  - Metsäsuunnitelmien tilausohjeet

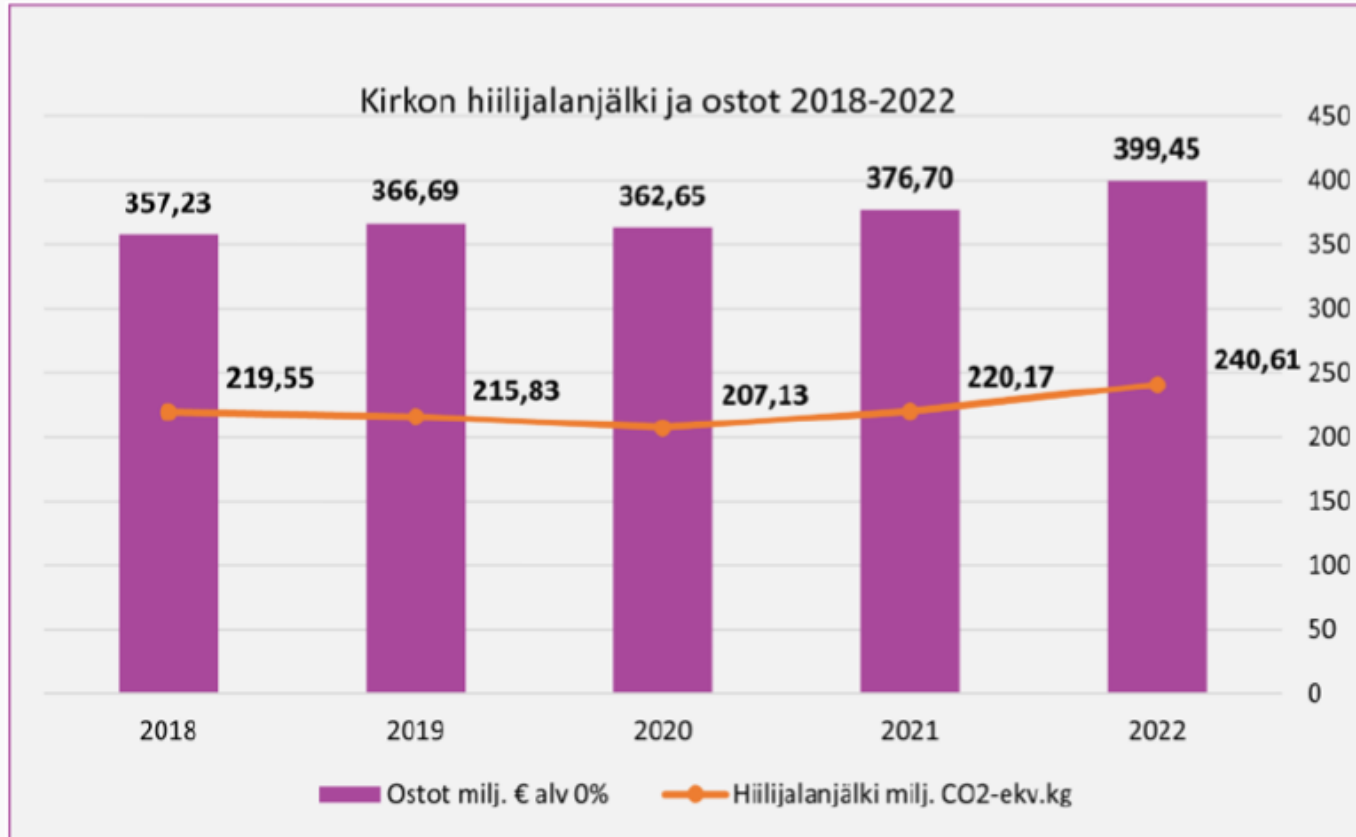
Kirkon energia- ja ilmastostrategia

- Vuosien 2023-2025 kärkihanke:
  - Tuettiin seurakuntia liittymään kirkon ympäristöjärjestelmään (2023)
  - Tarkennetaan kirkon päästölaskentaa ja hahmotetaan tiekartta hiilineutraalisuuteen yhteistyössä SYKE:n kanssa
  - Tuetaan seurakuntia laatimaan ja toteuttamaan kiinteistöstrategiaansa ja arvioimaan toiminnan ympäristövaikutuksia (talotekniikan asiantuntija)

Kirkon hiilijalanjälki ja ostot

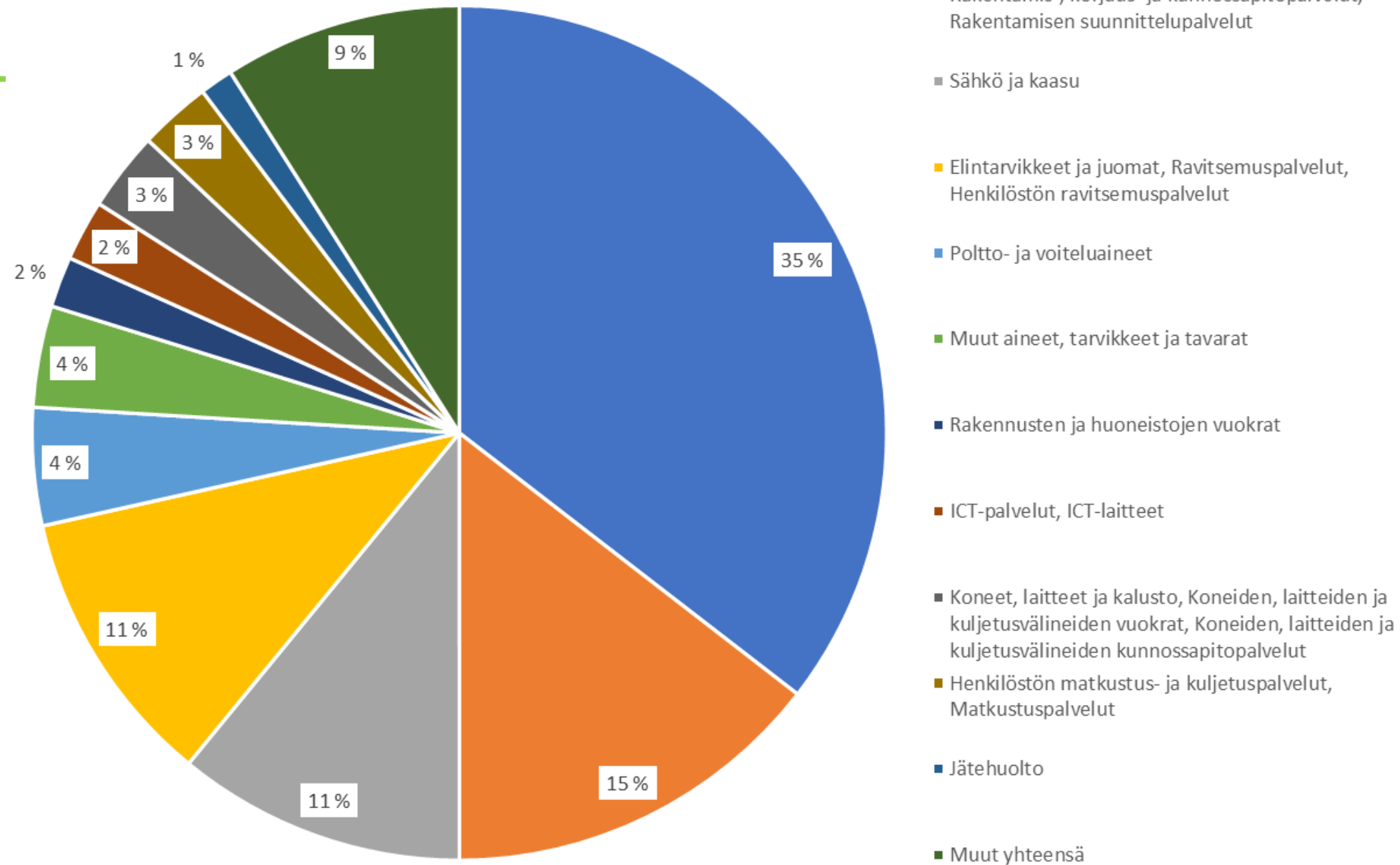
Kasvihuonepäästöt ilmaistaan hiilidioksidiekvivalentteina. Hiilidioksidiekvivalentti CO₂ekv on yhteismitta, jonka avulla voidaan laskea yhteen eri kasvihuonekaasujen päästöjen vaikutus kasvihuoneilmion voimistumiseen.

Hiilijalanjäljen koko ilmoitetaan massana, eli grammoissa, kilogrammoissa tai tonneissa.

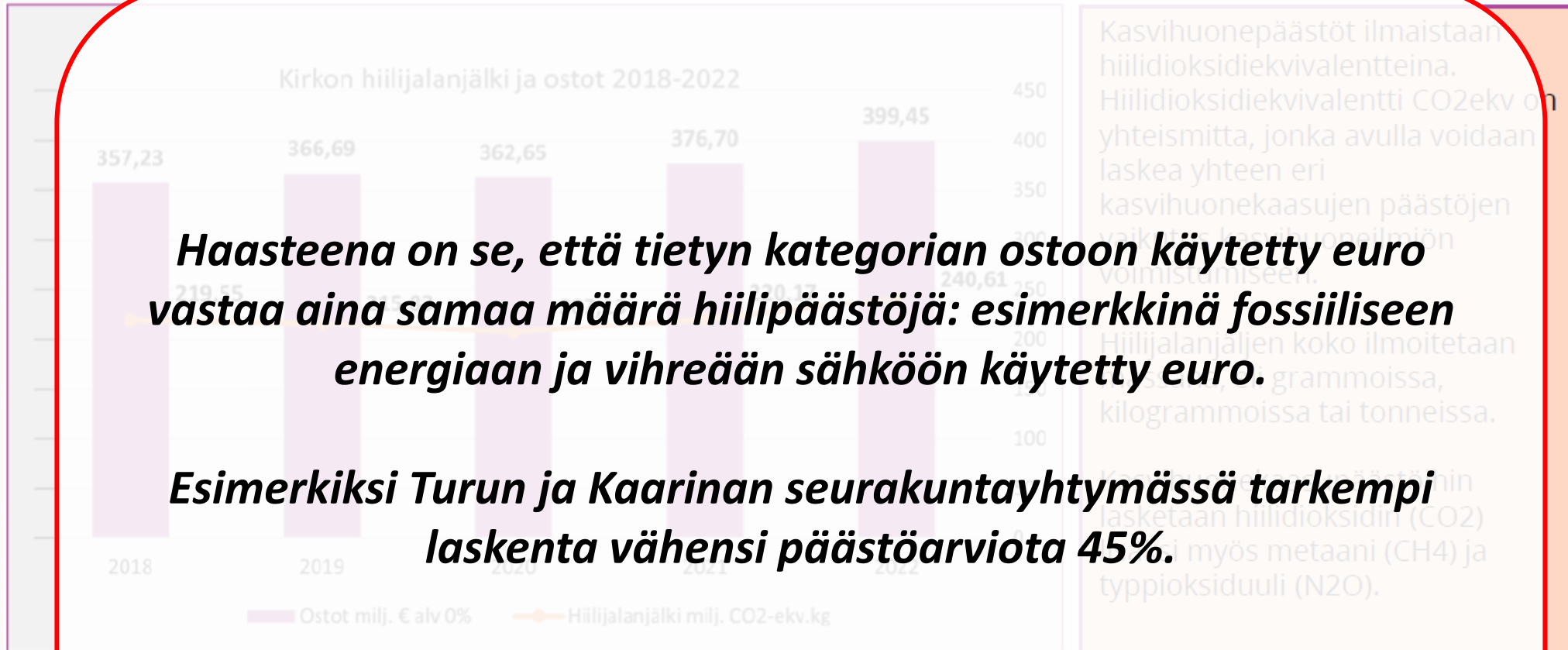
Kasvihuonekaasupäästöihin lasketaan hiilidioksidin (CO₂) lisäksi myös metaani (CH₄) ja typpioksiduuli (N₂O).

Luvut on tuotettu Hanselin Hankintapulssi-työkalun avulla ja laskenta perustuu seurakunnissa ja kirkon hallinnossa tehtyihin kirjanpidon mukaisiin ostoihin. Hiilijalanjälkilaskenta huomioi eri hankintakategoriat ja niiden tuote-/palveluryhmien päästökertoimet, jotka perustuvat Suomen ympäristökeskuksen kehittämään kulutusperusteiseen Envimat-laskentamalliin (SYKEra 15/2019).

Tarkempi jaottelu (2022)

Kirkon hiilijalanjälki ja ostot

Luvut on tuotettu Hanselin Hankintapulssi-työkalun avulla ja laskenta perustuu seurakunnissa ja kirkon hallinnossa tehtyihin kirjanpidon mukaisiin ostoihin. Hiilijalanjälkilaskenta huomioi eri hankintakategoriat ja niiden tuote-/palveluryhmien päästökertoimet, jotka perustuvat Suomen ympäristökeskuksen kehittämään kulutusperusteiseen Envimat-laskentamalliin (SYKEra 15/2019).

Päästölaskennan tarkentaminen

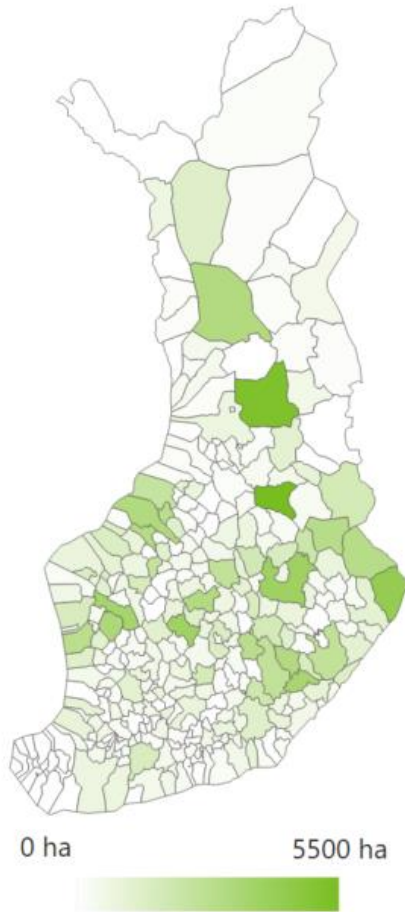

- Laskennan pohjana ENVIMAT malli, joka tuottaa koko kansantalouden tasolle tuoteryhmäkohtaiset päästökertoimet
käytetyt eurot x päästökerroin = päästöt
- Nyt päästökertoimet määritellään tarkemmin koko kirkon tilikartalle (yht. 226 hankintamenotiliä)
- Päästölaskennan avulla voidaan seurata ja arvioida kirkon päästökehitystä ostolaskujen perusteella

Kirkon metsien hiilinielu (selvitys 2021)

Kiinteistöjen metsäala
kunnittain

Hiilinielu nykyisellä hakkuutasolla (510 000 m³ / vuosi) 2021-2040:

	Hiilinielu	Hakkuut
	t CO ₂ _{ek} / ha / v	m ³
MaxHiili	-0.3	10 200 000
MaxNPV1.5%	-1.1	10 200 000
MaxNPV3%	-1.3	10 200 000

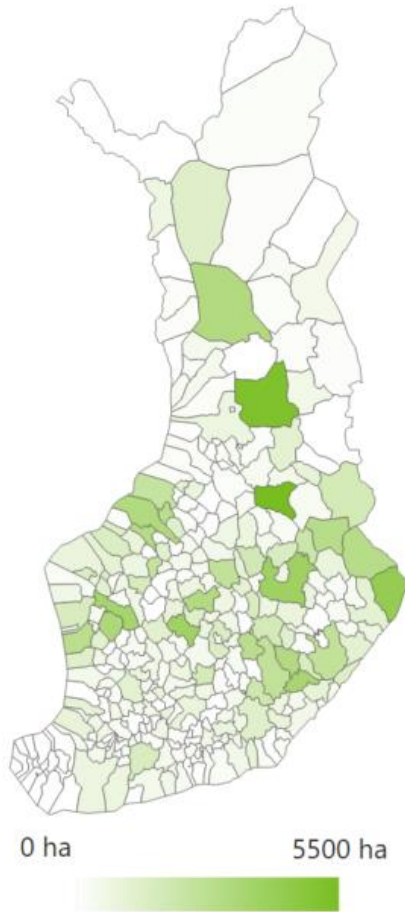
MaxHiili = Maksimaalinen hiilivarasto

MaxNPV1.5% = Enimmäishiilivarasto, kun maksimoidaan metsän nettonykyarvo käyttäen 1,5 %:n diskonttauskorkoa

MaxNPV3% = Enimmäishiilivarasto, kun maksimoidaan metsän nettonykyarvo käyttäen 3 %:n diskonttauskorkoa

Kirkon metsien hiilinielu (selvitys 2021)

Kiinteistöjen metsäala
kunnittain

Hiilinielu ja hakkuut 2021-2040 eri metsänkäytön skenaarioissa:

	Hiilinielu	Hakkuut
	t CO ₂ _{ek} / ha / v	m ³
MaxHiili	4.1	184 865
MaxNPV1.5%	-2.2	12 319 083
MaxNPV3%	-3.5	13 875 277

~ 2.1 x nykyiset päästöt!

MaxHiili = Maksimaalinen hiilivarasto

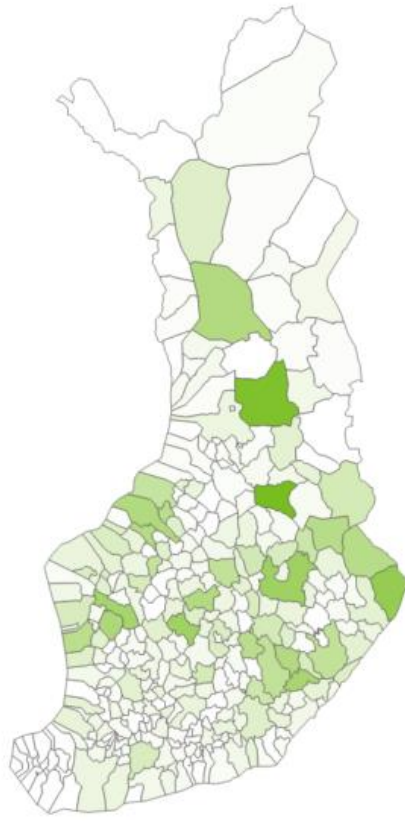
MaxNPV1.5% = Enimmäishiilivarasto, kun maksimoidaan metsän nettonykyarvo käyttäen 1,5 %:n diskonttauskorkoa

MaxNPV3% = Enimmäishiilivarasto, kun maksimoidaan metsän nettonykyarvo käyttäen 3 %:n diskonttauskorkoa

Potentiaallinen hiilinielu eri alueilla

Kiinteistöjen metsäala
kunnittain

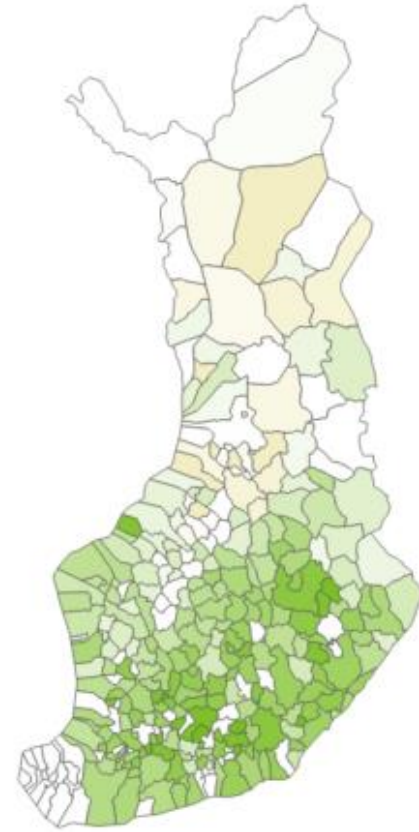

0 ha

5500 ha

Hiilensidonta kunnittain

-5 t CO₂ /ha/v

10 t CO₂/ha/v

A photograph of a vast, dense forest of evergreen trees, likely spruce or fir, stretching across a valley. The trees are a rich green color, and the forest extends to the horizon under a clear sky. The word "Kiitos!" is written in white, sans-serif font in the center of the image.

Kiitos!